ಎಲ್ಲಿದ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ನಿನೆಪುಲು - ಭಾಗ 1

✍️ ಕೌಡೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಇಟೆಲಿ.

ಎನ್ನ ಮಾಮಿ, ಮದ್ಯದ ತಮ್ಮಲೆ ಬುಡೆದಿ, ತರೆತ ಸೂಡಿಗ್ ದೀಪಿನ ಸೂಜಿಡ್ (U shape), ಕಾರ್ಗ್ ಕಂತಿನ ಮುಲ್ಲು ಗೆಪ್ಪೆದೆರ್. ಅವ್ವೇ ಸೂಜಿಡ್, ಕೂಲಿದ ಇಡೆತ ಕಜವು ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಮುಲ್ಲು ಗೆತ್ತಿನ ಗಾಯೊಗು ದೀವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಗಾಯ ಗಜೆಲುಜಿಗೆ (Antiseptic)

ಎನ್ನ ತಮ್ಮಲೆ ಕಾರ್‌ದ ಆನಿ (ಕಲ್ಲೊತ್ತು??)ನು ಬ್ಲೇಡ್‌ಡ್ ಕುತ್ತು ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಗಾಯೊಗು ತಿನ್ಪಿ ಸುನ್ನ ದಿಂಜಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆನಿ ಕುಡ ಲಕ್ಕುಜಿಗೆ.

ಎನ್ನ ಪಿಜ್ಜಿನ ಪಲಯ ಮಗೆ, ಪೂಂಕ ಅಜ್ಜೆರ್, ಕೂಲಿ ಬೇನೆಗ್ ಕೆಬಿಕ್ ಮರ್ದ್ ಮಯಿತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಕೂಲಿದ ಪುರಿ ತೈಪುಂಡುಗೆ ಐಟ್.

ಕೆಂಕ್ ಕೆಂಕ್ ತೆಮ್ಮ ಲತ್ತೊಂದು ಇತ್ತಡ, ಎನ್ನಪ್ಪೆ, "ತರೆಕ್ ಉಪ್ಪು ಕಂತುದುಂಡು" ಪಂದ್ ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ತಾರೆದ ಎನ್ನೆಡ್ ಉಪ್ಪುದ ಕಲ್ಲ್ ಬಿರಾದ್, ತರೆಕ್ (ನೆತ್ತಿಗ್) ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಬುಡ್ಡ್ ತರೆ ದೆಕ್ಕೊಡು. ತೆಮ್ಮ, ಸೀತ ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂದು ಇತ್‌ಂಡ್.

ಕುರಿ (ಮೆಯಿತ) ಬೇಗ ಪರ್‌ಂದರೆ, ಮಯಿಪು ಕಡ್ಡಿ ಪೊತ್ತದ್ ಐತ ಕರಿ ಪೂಜೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಕನ್ನ ಅರುಟು ಆಪಿನ ರೋಮ ಕುರಿಕ್, ಉಬ್ಬಿ ನೀರ್ ತಾಗವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ದುಂಬು ಪೆದ್ಮೆದಿ ಸಂಕಡ ಏರ್‌ದ್ ಪೊಂಡ, ಕಾಜಿದ ಓಡುಡು ನೆತ್ತಿ ಗೀರ್‌ದ್ ಮರ್ದ್‌ದ ಲೇಪ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್ ಉಸಾರ್ ಇಜ್ಜಿಡ, ಕರ್ಬ ಕೈತ್‌ದ್ ಬರೆ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಜೋಕುಲು ಪೊಡ್ತೊಂದು ಜರ ಬರೊಂದು ಇತ್‌ಂಡ್, ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ. ಜೋಕುಲೆನ್ ತಡ್ಯದ ಮುಟ್ಟುಡು ಕುಲ್ಲದ್, ಪಿರವುಡು, ಕೆಂಪು ಕಾಯಿದಿನ ಕರ್ಬದ ಸೌಂಟುಗು ಒರಾನೆ ಚಪ್ಪೆ ನೀರ್ ಮಯಿಪೆದೆರ್ (shock treatment). ಒರಾನೆ 'ಚುಂಯ್ಕ್' ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ಬೊಗು ಜೋಕುಲು ಅಲ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರ್ದ್ ಪಿರ ತೂಪ. ಆ ಕರ್ಬ ಕೈತಿನ ನೀರ್ ಒಂಜಿ ತಕ್ಕನ ಪರ್ಪಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅಂಚ ಜೋಕುಲೆನ ಕರ್ಲ್‌ಗ್ ಪತ್‌ದಿನ ಪೋದಿಗೆ ಪೋದು, ಉಸಾರ್ ಆವೊಂದು ಇತ್ತ.

ಎಕ್ತೆಲ್ ಉಂತುಜಿಡ, 'ಅಲ ಮಿತ್ತ್ ಕುಬಲ್ ಡ್ ಪಲ್ಲಿ' ಪಂದ್ ಬಿರೆಲ್ ನೀಟಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಜೋಕುಲು ಪಲ್ಲಿ ನಾಡುನ ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ ಎಕ್ತೆಲ್ ಕುಟ್ಟುನ ಮದತ್ ಬುಡ್ಪ.

ಪುರಿ ಕಜ್ಜಿಗ್ ತುಲಸಿದಿರೆತ ರಸ (sensitive ಜಾಗ್ ಲೆಗ್). ಕೂಲಿ ಬೇನೆಗ್ ಪೇರೊಲ್ (ಪೇರಳೆ) ತಪ್ಪುದ ಕಸಾಯ. ಬಂಜಿ ಬೇನೆಗ್ ಉಲ್ಲಿದರಿ ಬೊಂಞೊಡು ಕಾಯದ್ ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಒರ್ಸೊಗೊರ ಕೊಕ್ಕೆ ಪುರಿಕ್ ಪರೆಲ್ದ ಎನ್ನೆ ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆ ಜಿಲಾಬು ಉಂತರೆ ಅಲೆಕ್ ರಡ್ಡ್ ಕಲ್ಲ್ ಉಪ್ಪು ಪಾಡ್ದ ಪರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್, ಇಜ್ಜಿಡ ಗಂಜಿಗ್ ಬಿರಾದ್ ಉನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ತೆಡಿಲ್ ಬನ್ನಗ ಜಾಲ್ಗ್ ಕತ್ತಿ (ಕರ್ಬ) ದಕೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಬಾಲೆ ಪುಟಿನದಗ (ಕಂಚಿದ) ಬಟ್ಟಲ್ ಬೊಟೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾನಗ (ಕುರಾಲ್ ಕಟ್ಟುನು, ಪುದ್ದಾರ್) ಪದ್ಪೆ ದಂಟ್ಡ್ ಬಟ್ಟಲ್ ಬೊಟೊಂದು ಇತ್ತ.

ಮರಕೊಡಪೆ ಉರೇಟ್‌ನಗ "ರಾಮ ರಾಮ ರಾಮ ರಾಮ" ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಕಾಂಡೆ ಕಾಂಡೆ ಕಕ್ಕೆ ಕರೆಂಡ "ವಾ, ಇನಿ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬರ್ಪೆರ್" ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಪಾತೆರೊಂದು ಇಪ್ಪುನಗ, ಪಲ್ಲಿ ನುಡ್ಡಿಂಡ್ ಡಾ "ಚ್ಚು, ಚ್ಚು, ಚ್ಚು, ಸತ್ಯೆನೆಗೆ" ಪನೊಂದ್ ಇತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಪಾತೆರೊಂದು ಇಪ್ಪುನಗ ಏರ್ಲಾ ತುಂಬಿಲ್ ಲತ್ತೆರ್‌ಡಲಾ "ಸತ್ಯೆನೆಗೆ" ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಬಾಯಂಗಂಡ್‌ಡ "ಏರಾ ನಮ ಸುದ್ದಿ ಪಾತೆರೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್", ಮೂಂಕು ಕಿರ್ಂಬ್ಂಡ "ಏರಾ ನೆರೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್" ಪಂದ್‌ಲಾ ಪನುವೆರ್ ದುಂಬುಡು.

ಬಲತ್ತ ಅಂಗೈ ಕಿರ್ಂಬುಂಡ ದೊಡ್ಡು ಪತ್ತರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡುಗೆ, ಅವ್ವೆ ದತ್ತ ಕಯಿ ಕಿರ್ಂಬುಂಡ ಪೀಂಕನ್ ದೆಕ್ಕರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡುಗೆ (ಕಾಯಿಲೆ, ಕಸಾಲೆ). ಕೋಮನ ಜಾರ್ಂಡಲಾ ದೊಡ್ಡು ತೂವರೆ ತಿಕ್ಕುಗೆ. ಬಲತ್ತ ಕನ್ನ್ ಅದ್‌ರ್ಂಡ ಅನಿಷ್ಟಗೆ, ದತ್ತ ಕನ್ನ್ ಅದ್‌ರ್ಂಡ ತುವ್ವಂದಿನಗಲೆನ್ ತುವ್ವರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡುಗೆ. ಒರ್ಕಾರ್ (ಒಂಜರೆ ಕಾರ್)ಡ್ ಉಂತುಂಡ, ತಡ್ಯಡ್ ಆಪೆಲ್ ಗೊಂಜಿ ಇಪೆಲ್ ಗೊಂಜಿ ಕಾರ್ ಪಾಡ್ದ ಕುಲ್ಲ್ಂಡ, ಉಂತುಂಡ ಇಲ್ಲಗ್ ಜದ್ರ ಬರ್ಪುಂಡು ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಒರೊಡ್ಡೊರಾನೆ ಬಾನ ತೂದು ನಾಯಿ ಬಾಂಗ್ ಕೊರ್ಂಡ "ಲಕ್ಕೆನೆ ನಾಯಿ, ಏರೆಗಾ ದಿನ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ಂಡ್" ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. 'ನಾಯಿದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುಂಡ, ಆನೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲು ಯೋಗ ಇತ್ಂಡ, ಪೋಪುಂಡುಗೆ' ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಜೋಕುಲೆನ ಕೂಲಿ ಗದ್ದೊಂದು ಇತ್ಂಡ, ಕೂಲಿದ ಮುದೆಲ್‌ಗ್ ಕುಂಟು ಪೊಲ್ಲುನ ನೂಲುದ ರಡ್ಡ್ ಇಚ್ಚೆಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ನಾವೇರ್ ಉರ್ಲು ಪಾಡ್ದ್, ಪಟಕ್ಕ ಒಡ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಕೂಲಿನ್ ಅಂಬಿಡ್ ಪೊದ್ದಿದ್ "ಪರ ಕೂಲಿ ಪೋದ್ ಪೊಸ ಕೂಲಿ ಬಲ್ಲ" ಪನೊಂದು ಕಿದೆತ ಮಾಡ್‌ದ ಆಪೆಲ್ ದಕೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಬೇಸ ತಿಂಗೊಲ್ಡ್ ರಾತ್ರೆಡ್ "ಕಾಂವ್ ಕಾಂವ್" ಪಂದ್ ಪಕ್ಕಿಲೆ ದಂಡ್ ರಾವೊಂದು ಪೋಂಡಾ "ಓ, ಗಂಗೆ ನೀರ್‌ಗ್ ಪೋಯೊಲು, ನನ ರಡ್ಡ್ ದಿನತಗ ಬರ್ಸ ಬರ್ಪುಂಡು" ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಮರಿಯಾಲದ ರಾತ್ರೆಡ್ ಚಂದ್ರನ ಸುತ್ತ ಸತ್ತಿಗೆ (ಪ್ರಭಾವಳಿ) ಪತ್‌ಂಡ "ಬರ್ಸ ಪಿರ ಮುಕ ಆಂಡ್" ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಇಲ್ಲಡ್ಡ್ ಇರ್ವ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ್ ಅರೆಬಾಯಿ (ಕಡಲ ಮೊರೆತ) ಕೊರ್ನಗ "ಕಡಲ್ ಅರಬಾಯಿ ಕೊರ್ಪುಂಡು, ಬರ್ಸ ಬೇಗೊಡು ಉಂಡು" ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಪೆರಡೆ ದೀಯಿನ ತೆತ್ತಿಲೆನ್ ನಮ ಪುಲಿ ಮಲ್ತಡಲಾ, ಪೆರಡೆ ಪಾರೊಗು ಕುಲ್ಲುನ ಕುಲ್ಲುಂಡೆ. ಕುರುವೆಡ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ತೆತ್ತಿ ದೀವೊಂದು ಇತಿನ ಗೂಡುಡು ಮುರುಂಟುದು ಕುಲ್ಲುಂಡು, ರೆಂಕೆ ಅಗೆತ್‌ದ್. ಪೆರಡೆದ ಪಾರದ ಪಿರಿ (trans) ಪಿರಿಪರೆ, ಅವ್ವೆನ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಮುರ್ಕದ್, ಮೂಂಕುಗು ಕೆದಿ ಸುರಿಯೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಪೆರಡೆ ಪೂಂಜೆರ್ಲೆಲೆಕ್ಕ ಕಿಲೆತ್‌ಂಡ, ಐತ ರೆಂಕೆಲೆನ್ ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ತಿಕ್ಕಾದ್, ಕಿದೆತ ಮಾಡ್‌ಡ್ಡ ಆಪೆಲ್‌ಗ್ ದಕೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಅಡ್ಡ್ ತಿನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಒಂಜಿ ಪೆಲತ ಮರತ ಆ ಸರ್ತಿದ ಕಡೇತ ಪಲೊನು (ಪೆಲಕಾಯಿನ್) ಕೊಯಿದ್ ಪಾಡ್ಡ್, ಮರತಡಿಡ್ಡ್ ಪೊಯ್ಯ ಗೋರ್ದು ದಕ್ ದ್ "ಬರ್ಪಿ ವರ್ಸ ನನ ಆತ್ ಆಲ" ಪನೊಂದು ಇತ್ತ.